

3.4 Η έγχυση αερίου στην κρανιακή κοιλότητα, που ήδη απαγορεύεται για τα εισαγόμενα ζώα, απαγορεύεται ρητά κατά τη σφαγή στο εσωτερικό της ΕΕ, με σαφές όφελος την ασφάλεια από τη μόλυνση.

3.5 Οι κανόνες για τον περιορισμό των μετακινήσεων των βοοειδών επεκτείνονται και στα ζώα που πάσχουν από τρομώδη νόσο.

3.6 Η ΕΟΚΕ επικροτεί την επέκταση και σε άλλα είδη του πεδίου εφαρμογής των διατάξεων που διέπουν τη διάθεση στην αγορά και τις εξαγωγές βοοειδών, αιγοπροβάτων, του σπέρματος

τους, των εμβρύων και των ωαρίων τους, καθώς και τους περιορισμούς σχετικά με τη διάθεση πρώτων υλών για την παρασκευή όξινου φωσφορικού ασβεστίου, σύμφωνα με τη γνώμη της επιστημονικής συντονιστικής επιτροπής.

3.7 Η ΕΟΚΕ θεωρεί καθοριστικής σημασίας να παγιωθεί νομικά η δυνατότητα ελέγχων σε τρίτες χώρες, ούτως ώστε να αξιοποιηθεί η εμπειρία που έχει αποκτηθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο σε αυτόν τον τομέα, αλλά συνιστά επίσης τη διάθεση επαρκών οικονομικών και ανθρώπινων πόρων για τον σκοπό αυτό.

Βρυξέλλες 9 Μαρτίου 2005.

Η Πρόεδρος

της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Anne-Marie SIGMUND

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα την «Πρόταση Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο»

COM (2004) 493 τελικό

(2005/C 234/08)

Στις 18 Νοεμβρίου 2004, και σύμφωνα με το άρθρο 262 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει από την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή να γνωμοδοτήσει για την ανωτέρω πρόταση.

Το ειδικευμένο τμήμα «Απασχόληση, κοινωνικές υποθέσεις, δικαιώματα του πολίτη», στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της ΕΟΚΕ, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 18 Φεβρουαρίου 2005, με βάση την εισηγητική έκθεση της κυρίας **Engelen-Kefer**.

Κατά την 415^η σύνοδο ολομέλειάς της, της 9^{ης} και 10^{ης} Μαρτίου 2005 (συνεδρίαση της 9^{ης} Μαρτίου), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε ομόφωνα την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Εισαγωγή

1.1 Στις 14 Ιουλίου 2004 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υιοθέτησε τις προτάσεις της σχετικά με τη μεταρρύθμιση της πολιτικής συνοχής της ΕΕ για τη χρονική περίοδο 2007 — 2013. Οι προτάσεις αυτές θα αντικαταστήσουν τους κανονισμούς για τα διαρθρωτικά ταμεία που ισχύουν μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου του 2006. Στην αιτιολογική έκθεση της πρότασης κανονισμού, η Επιτροπή υπογραμμίζει τις εκτεταμένες ανισότητες που εντοπίζονται στην διευρυμένη Ένωση, καθώς και τις προκλήσεις που καλείται να αντιμετωπίσει λόγω της παγκοσμιοποίησης, της οικονομικής αναδιάρθρωσης και της δημογραφικής εξέλιξης.

1.2 Στο πλαίσιο αυτό η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει αύξηση των πιστώσεων των διαρθρωτικών ταμείων και ταυτοχρόνως εστίαση των δράσεων σε στόχους προτεραιότητας. Με το σύνολο των πόρων

να φτάνει τα 336,1 εκατ. ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί περίπου στο ένα τρίτο του κοινοτικού προϋπολογισμού, η μελλοντική χρηματοδότηση της αναδιάρθρωσης

— θα είναι προσανατολισμένη σε συγκεκριμένους στρατηγικούς στόχους της ΕΕ (στόχοι της Λισσαβόνας και του Γκέτεμποργκ, στρατηγική της ΕΕ για την απασχόληση),

— θα επικεντρώνεται στις οικονομικά ασθενέστερες περιφέρειες,

— θα διέπεται από μεγαλύτερη αποκέντρωση, ενώ στόχο αποτελεί η απλούστερη, πιο διαφανής και αποτελεσματικότερη εφαρμογή της.

1.3 Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω ανακαθορισμού των στόχων, δηλαδή σύγκλιση, περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και απασχόληση, καθώς και εδαφική συνεργασία.

Η πρόταση κανονισμού περιλαμβάνει:

- ένα γενικό κανονισμό με κοινές διατάξεις για τα τρία χρηματοδοτικά μέσα (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ, Ταμείο Συνοχής)·
- επιμέρους ειδικούς κανονισμούς: για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και το Ταμείο Συνοχής·
- έναν νέο κανονισμό για την ίδρυση Ευρωπαϊκού Ομίλου Διασυνοριακής Συνεργασίας (ΕΟΔΣ).

1.4 Αντικείμενο της παρούσας γνωμοδότησης αποτελεί κυρίως ο ρόλος του ΕΚΤ στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής αναδιάρθρωσης. Ωστόσο, ιδιαίτερο βάρος δίνεται και στις βασικές αρχές για τη λειτουργία και τον προσανατολισμό των δράσεων ενίσχυσης του ΕΚΤ, δεδομένου ότι αυτές καθορίζονται στον γενικό κανονισμό.

2. Οι νέοι στόχοι των Διαρθρωτικών Ταμείων της ΕΕ

2.1 Σύμφωνα με την πρόταση της Επιτροπής, η αναδιάρθρωση της ΕΕ μετά το 2007 θα εστιασθεί σε τρεις στόχους: σύγκλιση, περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και απασχόληση και ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία.

2.2 Σύγκλιση

2.2.1 Ο στόχος αυτός ταυτίζεται σχεδόν με τον τρέχοντα Στόχο 1 και αποσκοπεί στη στήριξη της οικονομικής σύγκλισης των λιγότερο ανεπτυγμένων περιφερειών και μάλιστα μέσω της ενθάρρυνσης επενδύσεων σε κεφάλαιο και σε ανθρώπινους πόρους, της προώθησης της καινοτομίας και της ανάπτυξης της κοινωνίας της γνώσης, της προαγωγής της αναδιάρθρωσης, της προστασίας και βελτίωσης του περιβάλλοντος, καθώς και μέσω μιας αποτελεσματικότερης διοίκησης. Με προϋπολογισμό 264 δισεκατομμυρίων ευρώ (περίπου 78,5 % των συνολικών πόρων) η νέα περιφερειακή ενίσχυση συνιστά τον βασικό κορμό της αναδιάρθρωσης της ΕΕ. Για την επίτευξη του στόχου αυτού πρέπει να συμβάλουν το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ και το Ταμείο Συνοχής.

2.3 Περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και απασχόληση

2.3.1 Ο στόχος αυτός συνοψίζει τους τρέχοντες Στόχους 2 και 3. Είναι προσανατολισμένος προς την στήριξη της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας και απασχόλησης, εκτός των περιφερειών και κρατών μελών που παρουσιάζουν τις μεγαλύτερες ανάγκες ενίσχυσης. Η προσέγγιση που υιοθετείται είναι διττή: αφενός, αξιοποίηση των περιφερειακών σχεδίων ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) για την προσαρμογή των βιομηχανικών, αστικών και αγροτικών περιοχών, που πλήττονται ιδιαίτερα από τις συνέπειες της αναδιάρθρωσης, μέσω της προώθησης της καινοτομίας, της κοινωνίας της γνώσης, της επιχειρηματικότητας και της προστασίας του περιβάλλοντος. Αφετέρου, προώθηση της εφαρμογής εθνικών και περιφερειακών προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ, για την ένταξη στην αγορά εργασίας των εργαζομένων, γυναικών και αντρών, που πλήττονται από την αναδιάρθρωση, και γενικότερα την προώθηση της απασχολησιμότητας, μέσω της κατάρτισης και ανάληψης δράσεων υπέρ της ένταξης στην αγορά εργασίας. Οι δράσεις αυτές αποσκοπούν στην επίτευξη της πλήρους απασχόλησης, της βελτίωσης της ποιότητας και παραγωγικότητας της εργασίας, καθώς και στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης και γενικότερα στην εφαρμογή της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση. Οι προβλεπόμενες πιστώσεις ανέρχονται σε 57,9 δισεκατομμύρια ευρώ (περίπου 17,2 % του συνόλου των πόρων) και κατανέμονται εξίσου μεταξύ του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ.

2.4 Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία

2.4.1 Ο εν λόγω στόχος βασίζεται στην αποκτηθείσα πείρα από την τρέχουσα κοινοτική πρωτοβουλία INTERREG και αποσκοπεί στην ενθάρρυνση της συνεργασίας στις μεθοριακές περιφέρειες περιλαμβανομένων των ενδοκοινοτικών θαλάσσιων συνόρων, καθώς και συγκεκριμένων περιοχών των εξωτερικών συνόρων, μέσω της εφαρμογής κοινών προγραμμάτων, τη δημιουργία αντίστοιχων δικτύων και ανταλλαγής εμπειριών (ΕΤΠΑ). Ο προϋπολογισμός για το στόχο αυτό ανέρχεται σε 13,2 δισεκατομμύρια ευρώ (περίπου 3,9 % του συνόλου των πιστώσεων).

3. Ο ιδιαίτερος ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου

3.1 Σύμφωνα με την παρούσα πρόταση, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο ορίζεται αρμόδιο για την υλοποίηση των δύο στόχων: «σύγκλιση» και «περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και απασχόληση». Ωστόσο, εξαιτίας και της προτεινόμενης κατανομής των πιστώσεων, η ενίσχυση των λιγότερο ανεπτυγμένων περιφερειών συνιστά βασική προτεραιότητα. Οι κοινοτικές οδηγίες και συστάσεις για την απασχόληση συνιστούν το πολιτικό πλαίσιο για τις παρεμβάσεις του ΕΚΤ· οι κύριες προτεραιότητες των ενισχύσεων του ΕΚΤ πρέπει να εστιάζονται σε τέσσερα βασικά πεδία:

- ενίσχυση της προσαρμοστικότητας των εργαζομένων και των επιχειρήσεων·
- βελτιωμένη πρόσβαση στην απασχόληση, πρόληψη της ανεργίας, παράταση της ενεργού ζωής και αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας·
- κοινωνική ενσωμάτωση στην αγορά εργασίας ομάδων με μειονεκτήματα και καταπολέμηση των διακρίσεων·
- προώθηση των εταιρικών σχέσεων για τη μεταρρύθμιση στους τομείς της απασχόλησης και της κοινωνικής ένταξης.

3.2 Ειδικά στις πλέον μειονεκτούσες περιφέρειες, οι οποίες εντάσσονται στο στόχο «σύγκλιση», το ΕΚΤ πρέπει να στηρίζει και δράσεις υπέρ της βελτίωσης των συστημάτων εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης, της ανάπτυξης των θεσμικών ικανοτήτων και της ενίσχυσης της αποτελεσματικότητας των δημοσίων διοικήσεων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, με στόχο την εφαρμογή του κοινοτικού κεκτημένου. Οι καινοτόμες δράσεις και η διεθνική συνεργασία που εντάσσονται μέχρι σήμερα στο πλαίσιο της κοινοτικής πρωτοβουλίας EQUAL θα πρέπει να ενσωματωθούν στις περιφερειακές ενισχύσεις. Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στην προώθηση της ισότητας κατά την έννοια της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου, με την ανάληψη ειδικών δράσεων για την τόνωση της συμμετοχής των γυναικών στην απασχόληση και βελτίωση των δυνατοτήτων επαγγελματικής εξέλιξης.

3.3 Το ΕΚΤ αποτελεί το χρηματοδοτικό μέσο για την εφαρμογή των κοινοτικών οδηγιών για την απασχόληση, δηλαδή στηρίζει την ανάληψη πολιτικών υπέρ της απασχόλησης και της κοινωνικής ένταξης, ειδικότερα μέσω της στοχοθετημένης ένταξης στην αγορά εργασίας, τη βελτίωση της ποιότητας και οργάνωσης της εργασίας, καθώς και την ανάληψη δράσεων κατάρτισης για την προώθηση της απασχολησιμότητας.

3.3.1 Στο τομέα παρέμβασης «αύξηση της προσαρμοστικότητας εργαζομένων και επιχειρήσεων» το ΕΚΤ υποστηρίζει δράσεις για την

- αύξηση των επενδύσεων σε ανθρώπινους πόρους μέσω της ανάπτυξης και εφαρμογής συστημάτων και στρατηγικών της δια βίου μάθησης, ειδικά για εργαζομένους με περιορισμένη ειδικευση·
- θετική διαχείριση της οικονομικής αναδιάρθρωσης μέσω της εφαρμογής καινοτόμων μορφών οργάνωσης της εργασίας, καθώς και τον προσδιορισμό των μελλοντικών απαιτήσεων όσον αφορά την κατάρτιση.

3.3.2 Στον τομέα παρέμβασης «τόνωση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας και προληπτική πολιτική απασχόλησης» το ΕΚΤ στηρίζει την ανάληψη

- δράσεων εκσυγχρονισμού και ενίσχυσης των υπηρεσιών απασχόλησης·
- εφαρμογή δραστικών και προληπτικών μέτρων για την ένταξη των εργαζομένων και προώθηση της εξατομικευμένης υποστήριξής τους·
- λήψη ειδικών μέτρων για την συνεχή αύξηση του ποσοστού της απασχόλησης των γυναικών, τη μείωση των διακρίσεων στην αγορά εργασίας με βάση το φύλο και την καλύτερη εναρμόνιση επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής·
- προώθηση ειδικών μέτρων για την κοινωνική ενσωμάτωση των μεταναστών.

3.3.3 Στο πλαίσιο του τομέα παρέμβασης «ένταξη στην αγορά εργασίας ομάδων ατόμων με μειονεκτήματα και καταπολέμηση των διακρίσεων», μείζονα προτεραιότητα πρέπει να αποτελέσουν η προώθηση της απασχολησιμότητας για άτομα με μειονεκτήματα και άτομα που αντιμετωπίζουν κοινωνικό αποκλεισμό, μέσω της εφαρμογής κατάλληλων μέτρων ενσωμάτωσης, ειδικά με τη σύσταση υπηρεσιών στήριξης και πρόνοιας, καθώς και η ευαισθητοποίηση έναντι των διακρίσεων σε ό,τι αφορά την πρόσβαση στην αγορά εργασίας.

3.3.4 Εκτός από αυτά, το ΕΚΤ στηρίζει στο πλαίσιο του στόχου «σύγκλιση» την εφαρμογή μέτρων για την

- μεταρρύθμιση της γενικής παιδείας και της επαγγελματικής κατάρτισης με γνώμονα τις απαιτήσεις μιας της κοινωνίας βασιζόμενης στη γνώση και βελτίωση της ανταπόκρισής τους στις ανάγκες της αγοράς εργασίας,
- προώθηση της δια βίου εκπαίδευσης κυρίως για την μείωση των ποσοστών των ατόμων που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο και την βελτίωση της πρόσβασης στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση,
- ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας, καθώς
- ενίσχυση των θεσμικών δυνατοτήτων και της αποτελεσματικότητας των δημοσίων διοικήσεων και των δημοσίων υπηρεσιών όσον αφορά την οικονομία, την απασχόληση, τον κοινωνικό τομέα, το περιβάλλον και τη νομοθεσία.

3.4 Σε ό,τι αφορά τον προγραμματισμό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει ορισμένες τροποποιήσεις, οι οποίες προκύπτουν από τις γενικές διατάξεις για Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά Ταμεία. Η νέα μορφή προγραμματισμού, στην οποία εντάσσονται οι παρεμβάσεις του ΕΚΤ, πρέπει να περιέχει κατά κύριο λόγο:

- τη θέσπιση στρατηγικών κατευθυντηρίων γραμμών για την πολιτική συνοχής με τον καθορισμό στρατηγικών στόχων για τα επιμέρους ταμεία από το Συμβούλιο, με την συνεκτίμηση των βασικών αρχών της κοινοτικής οικονομικής πολιτικής και των κατευθυντηρίων γραμμών της ΕΕ για την απασχόληση·
- τη θέσπιση εθνικού στρατηγικού πλαισίου κατόπιν διαπραγματεύσεων με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το οποίο να αποτελεί το βασικό πλαίσιο αναφοράς για την κατάρτιση λειτουργικών προγραμμάτων των επιμέρους Ταμείων, βάσει των στόχων της «σύγκλισης» και της «περιφερειακής ανταγωνιστικότητας και απασχόλησης»·
- την υποβολή ετήσιων εκθέσεων εφαρμογής, τόσο για το εκάστοτε εθνικό στρατηγικό πλαίσιο, όσο και για κάθε επιχειρησιακό πρόγραμμα, το οποίο θα πρέπει να έχει λάβει την έγκριση της Επιτροπής.

4. Αξιολόγηση

4.1 Η διεύρυνση της ΕΕ αποτελεί για την Ένωση μια μεγάλη οικονομική και κοινωνική πρόκληση, η οποία ωστόσο δεν πρέπει να αντιμετωπιστεί απλώς μέσω της κοινοτικής διαρθρωτικής πολιτικής. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει την πρόταση της Επιτροπής σχετικά με τη συγκέντρωση των πιστώσεων στις οικονομικά ασθενέστερες περιφέρειες, η οποία θα πρέπει να αποφέρει οφέλη πρωτίστως για νέα κράτη μέλη, όπου παρατηρείται η μεγαλύτερη συγκέντρωση λιγότερο ανεπτυγμένων περιφερειών. Η ΕΟΚΕ θεωρεί επαρκή την προτεινόμενη αύξηση των πιστώσεων των διαρθρωτικών ταμείων από περίπου 276 δισεκατομμύρια ευρώ σε 336,1 δις ευρώ για τη χρονική περίοδο 2007-2013 που αντιστοιχεί σε 0,41 % του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος (ΑΕΠ) της Ένωσης, λαμβανομένου υπόψη ότι το ποσό αυτό πρέπει να καταναμηθεί πλέον σε 25 κράτη μέλη. Ωστόσο, η ΕΟΚΕ κρίνει ότι οι διαρθρωτικές παρεμβάσεις θα πρέπει να συνεχισθούν, αν και σε μικρότερο βαθμό, στα παλαιά κράτη μέλη, τουλάχιστον στους τομείς οι οποίοι έχουν πληγεί ιδιαίτερα από τις βιομηχανικές αναδιρθρώσεις και στους οποίους παρατηρείται το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας. Ταυτόχρονα πρέπει να διασφαλιστεί η θέσπιση δίκαιων μεταβατικών κανόνων για τις πλέον μη επιλέξιμες περιοχές του Στόχου 1 που επηρεάζονται από τη λεγόμενη «στατιστική επίπτωση». Η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει την πρόθεση της Επιτροπής να ενσωματώσει την κοινοτική πρωτοβουλία EQUAL στο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο προκειμένου να αξιοποιηθούν πλήρως τα αδιαμφισβήτητα πλεονεκτήματα που διαθέτει, κυρίως δε ο καινοτόμος χαρακτήρας των σχεδίων της, η υποστήριξη της ανταλλαγής εμπειριών και υποδειγμάτων ορθών πρακτικών εντός της ΕΕ καθώς και η προώθηση της συμμετοχής όλων των ενδιαφερόμενων μέσω της εταιρικής σχέσης μεταξύ των διαφόρων φορέων. Μετά την ενσωμάτωση της πρωτοβουλίας EQUAL, ενδεικνύεται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να καλέσει τα κράτη μέλη να ενσωματώσουν μέτρα παρεμφερή με την EQUAL στα εθνικά τους επιχειρησιακά προγράμματα

4.2 Η ΕΟΚΕ θεωρεί σκόπιμη την αναδιάρθρωση των στόχων, και ειδικά την ενσωμάτωση των στόχων της διαρθρωτικής πολιτικής και της πολιτικής απασχόλησης στο νέο στόχο «ανταγωνιστικότητα και απασχόληση», στόχοι που πρέπει να επιδιωχθούν ισότιμα. Ειδικά στις περιοχές που έχουν πληγεί από την βιομηχανική αναδιάρθρωση, είναι επιτακτική ανάγκη η ανάληψη συντονισμένων δράσεων για την προώθηση επενδύσεων και καινοτομιών (ΕΤΠΑ), καθώς και για την αντιμετώπιση των κοινωνικών επιπτώσεων της κοινωνικής αναδιάρθρωσης (ΕΚΤ). Η νέα διάρθρωση των στόχων μπορεί να αποφέρει οφέλη, εφόσον διασφαλιστεί και ένας ολοκληρωμένος σχεδιασμός των προγραμμάτων. Αφενός έχει προβλεφθεί η ενσωμάτωση των μέτρων από τα επιμέρους εθνικά στρατηγικά πλαίσια. Αφετέρου, όμως, ο περαιτέρω προγραμματισμός εφαρμόζεται ξεχωριστά για το καθένα από τα Ταμεία. Η ΕΟΚΕ κρίνει ότι είναι απαραίτητο να διασφαλιστεί η σύνδεση των επιχειρησιακών προγραμμάτων που εντάσσονται στους στόχους «σύγκλιση» και «περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και απασχόληση», ώστε να εξασφαλιστεί η συμπληρωματικότητά τους. Πέραν τούτου, για τις παρεμβάσεις του ΕΚΤ στην πολιτική απασχόλησης, είναι αναγκαία η διασφάλιση της δυνατότητας καθορισμού συγκεκριμένων περιφερειακών προτεραιοτήτων ανάλογα με την διάρθρωση της ανεργίας. Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στις περιφέρειες με υψηλότερη ανεργία, ενώ κρίνεται επίσης απαραίτητη η υποστήριξη των τοπικών πρωτοβουλιών και τοπικών συμφώνων για την απασχόληση.

4.3 Οι προβλεπόμενες προτεραιότητες για τους τομείς παρέμβασης του ΕΚΤ ανταποκρίνονται κατά βάση στην στρατηγική της ΕΕ για την απασχόληση αλλά και στις ισχύουσες κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση. Στο πλαίσιο αυτό η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι για την επίτευξη των στόχων της Λισσαβόνας είναι απαραίτητη η εστίαση των δράσεων της πολιτικής απασχόλησης στην εφαρμογή μέτρων για την πρόληψη της ανεργίας και την ένταξη ομάδων ατόμων με μειονεκτήματα στην αγορά εργασίας. Σύμφωνα με τις προτάσεις της ομάδας εμπειρογνομόνων «το μέλλον της κοινωνικής πολιτικής της ΕΕ», ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στην ταχεία και ενεργό ένταξη των νέων στην αγορά εργασίας, καθώς και στην ενίσχυση της απασχόλησης των γυναικών και στην ένταξη των ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας στον ενεργό βίο. Για το τελευταίο απαιτείται κατά κύριο λόγο ενεργότερη συμμετοχή σε δράσεις επαγγελματικής κατάρτισης και βελτίωση της ποιότητας της εργασίας μέσω της εφαρμογής κατάλληλων μέτρων για το σχεδιασμό και την οργάνωση της εργασίας. Στο προσκήνιο πρέπει να βρίσκεται ο καινοτόμος χαρακτήρας των μέτρων που λαμβάνονται στο πλαίσιο των εθνικών σχεδίων δράσης για την απασχόληση. Η άποψη αυτή υπογραμμίζεται και στη γνωμοδότηση της επιτροπής του ΕΚΤ. (1)

4.4 Το ΕΚΤ, μαζί με άλλα διαρθρωτικά ταμεία της ΕΕ, αποτελεί επίσης ένα μέσο για την στήριξη του οριζόντιου στόχου όσον αφορά την καταπολέμηση των διακρίσεων, όπως αυτός υλοποιείται μέσω των διαφόρων δράσεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Μαζί με τους νέους, τις γυναίκες και τους ηλικιωμένους, και τα άτομα με αναπηρίες, οι μετανάστες και εθνοτικές μειονότητες κατατάσσονται στις πλέον ευάλωτες ομάδες στην αγορά εργασίας. Πολλά άτομα πλήττονται επίσης από διακρίσεις σε βάρος τους λόγω του σεξουαλικού τους προσανατολισμού. Συνεπώς, πρέπει να δοθεί ιδιαίτερο βάρος στην ένταξη αυτής της κατηγορίας ατόμων, μέσω της εφαρμογής μέτρων κοινωνικής αρωγής, κατάρτισης και οργάνωσης της εργασίας, όπως λόγου χάρι με τη δημιουργία θέσεων εργασίας κατάλληλων για άτομα με αναπηρίες. Θα πρέπει ιδιαίτερα να ληφθούν μέτρα ενημέρωσης των μεταναστών σχετικά με τα δικαιώματά τους και κυρίως τα εργασιακά τους δικαιώματα. Συνεπώς, οι παρεμβάσεις του ΕΚΤ πρέπει να λαμβάνουν υπόψη και τα εθνικά σχέδια δράσης για την κοινωνική ένταξη και να

προβλέπουν μέτρα για τη βελτίωση των δυνατοτήτων απασχόλησης των ομάδων αυτών. Και στον τομέα αυτό η ΕΟΚΕ επικροτεί την άποψη της επιτροπής του ΕΚΤ. Τόσο τα κράτη μέλη όσο και οι διοικητικές αρχές θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα μέτρα των διαρθρωτικών ταμείων δεν θα δημιουργούν ακουσίως εμποδία όσον αφορά την πρόσβαση αυτών των μειονεκτούντων ατόμων,

4.5 Στο πλαίσιο του στόχου «σύγκλιση» το ΕΚΤ θα πρέπει να προωθήσει επίσης μέτρα για την μεταρρύθμιση των συστημάτων σχολικής εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης, λαμβάνοντας υπόψη τις απαιτήσεις της κοινωνίας της γνώσης, καθώς και μέτρα για την προσαρμογή των γνώσεων και δεξιοτήτων που αποκτούνται, στις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Επίσης, θεωρείται απαραίτητη η προώθηση της χρηστής διακυβέρνησης, που συμβάλει στην βελτίωση των ικανοτήτων και της αποτελεσματικότητας των δημοσίων διοικήσεων και υπηρεσιών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Επειδή ο στόχος «σύγκλιση» αφορά τις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες, οι παρεμβάσεις αυτές απευθύνονται κυρίως στα νέα κράτη μέλη. Η ΕΟΚΕ επισημαίνει, ότι η διαμόρφωση σύγχρονων συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης καθώς και η διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των διοικητικών υπηρεσιών συνιστούν κρατική αρμοδιότητα. Από τη μια πλευρά, οι κοινοτικές οδηγίες για την απασχόληση θέτουν στόχους για τη μεταρρύθμιση των συστημάτων γενικής σχολικής εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης. Από την άλλη πλευρά όμως, η εφαρμογή των στόχων αυτών αποτελεί πρωτίστως αρμοδιότητα του εκάστοτε κράτους, ενώ σε ορισμένα κράτη μέλη, όπως π.χ. στη Γερμανία την αρμοδιότητα αυτή αναλαμβάνουν τα ομόσπονδα κράτη. Το ΕΚΤ αποτελεί κατά κύριο λόγο συμπληρωματικό μέσο για τις εθνικές πολιτικές για την απασχόληση, μέσω καινοτόμων μέτρων π.χ. για την προώθηση της επαγγελματικής εξειδίκευσης, και οφείλει, κατά την άποψη της ΕΟΚΕ, να εστιάσει τις παρεμβάσεις του σε αυτήν την ιδιότητα.

4.6 Από τις τροποποιήσεις που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή όσον αφορά τον προγραμματισμό, συμπεραίνουμε ότι στόχο της αποτελεί η στρατηγική διαχείριση του προγραμματισμού. Μέσω των ευρωπαϊκών στρατηγικών κατευθυντήριων γραμμών για την συνολική πολιτική συνοχής και της αντίστοιχης θέσης πλαισίων αναφοράς σε εθνικό επίπεδο, πρέπει να ενισχυθεί η σχέση μεταξύ των γενικών πολιτικών στόχων της Λισσαβόνας και του Γκέτεμποργκ και των βασικών αρχών της οικονομικής πολιτικής και των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση. Αυτή η σύνδεση υφίσταται ήδη μεταξύ της πολιτικής της ΕΕ για την απασχόληση και των παρεμβάσεων του ΕΚΤ, μέσω της κατάρτισης των εθνικών σχεδίων δράσης που αξιοποιούν πρωτίστως τη συμβολή του ΕΚΤ όσον αφορά την εφαρμογή της στρατηγικής της ΕΕ για την απασχόληση. Πέρα από αυτό, για τον τομέα της κοινωνικής ένταξης προβλέπεται η κατάρτιση εθνικού σχεδίου δράσης σε διετή βάση, το οποίο θα περιλαμβάνει επίσης μέτρα για την πολιτική απασχόλησης. Για το λόγο αυτό, η ΕΟΚΕ διερωτάται κατά πόσο η υποχρεωτική εκπόνηση ετήσιων εκθέσεων εφαρμογής, τόσο για το εθνικό στρατηγικό πλαίσιο αναφοράς όσο και για τα επιμέρους επιχειρησιακά προγράμματα, εφόσον αυτές εκτείνονται πέρα από την παρακολούθηση και τον έλεγχο της χρήσης των πιστώσεων που έχουν διατεθεί, εξυπηρετεί πραγματικά το σκόπιμο ενδιαφέρον της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον έλεγχο της χρήσης των πιστώσεων. Όσον αφορά τη λειτουργία του ΕΚΤ, η ΕΟΚΕ συνιστά να εξετασθεί μήπως πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στη σύνδεση του εθνικού σχεδίου δράσης για την εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών της ΕΕ στον τομέα της απασχόλησης με τις απαιτήσεις προγραμματισμού των παρεμβάσεων του ΕΚΤ. Αυτό θα μπορούσε να συμβάλει στην προσδοκώμενη απλούστευση του προγραμματισμού. Ανάλογες επιφυλάξεις εκφράζει και η επιτροπή του ΕΚΤ σε ό,τι αφορά την ενίσχυση της γραφειοκρατίας αντί της απλούστευσης. Συνεπώς, η

(1) Θα είναι διαθέσιμη προσεχώς στην ιστοσελίδα της επιτροπής του ΕΚΤ.

ΕΟΚΕ συνιστά να ληφθούν σοβαρά υπόψη οι επιφυλάξεις αυτές, προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων του ΕΚΤ.

4.7 Η ΕΟΚΕ επικροτεί τη διατήρηση των ισχυόντων αρχών της κοινοτικής ενίσχυσης της αναδιάρθρωσης: συγκέντρωση, προγραμματισμός, προσθετικότητα και εταιρική σχέση. Ωστόσο, θα ήταν ευκαταίω, κατά την άποψη της ΕΟΚΕ, να αναδειχθεί σε μεγαλύτερο βαθμό ο ιδιαίτερος ρόλος των κοινωνικών εταίρων στο πλαίσιο των παρεμβάσεων του ΕΚΤ για την πολιτική απασχόλησης και να υπογραμμισθεί η ανάγκη συμμετοχής τους τόσο σε εθνικό, όσο και σε περιφερειακό επίπεδο. Οι κοινωνικοί εταίροι είναι συναρμόδιοι τόσο κατά τη συγκρότηση των θεσμικών δομών όσο και κατά την εφαρμογή των πολιτικών για την απασχόληση στα κράτη μέλη. Ο προγραμματισμός και η εφαρμογή των πρόσθετων παρεμβάσεων του ΕΚΤ πρέπει να συνδέονται με τις εθνικές στρατηγικές για την απασχόληση. Για το σκοπό αυτό απαιτείται η συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων κατά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των προγραμμάτων τόσο σε κεντρικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο. Η ΕΟΚΕ στηρίζει την πρόταση της επιτροπής του ΕΚΤ σχετικά με τη διάθεση συγκεκριμένου μέρους των πιστώσεων στις περιοχές σύγκλισης, με στόχο την υποστήριξη των κοινωνικών εταίρων κατά την εφαρμογή της στρατηγικής της ΕΕ για την απασχόληση.

4.8 Η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει το γεγονός ότι τα κράτη μέλη και οι διοικητικές αρχές του εκάστοτε επιχειρησιακού προγράμματος οφείλουν να φροντίζουν για τη διενέργεια κατάλληλων διαβουλεύσεων με μη κυβερνητικές οργανώσεις κατά το σχεδιασμό, την υλοποίηση και παρακολούθηση των ενισχύσεων του ΕΚΤ. Θεωρεί για αυτό απαραίτητο να ορίζεται ρητώς στο άρθρο 5, παράγραφος 2 της πρότασης κανονισμού ότι η διενέργεια των διαβουλεύσεων αυτών πρέπει να γίνεται σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο. Επιπλέον, η ΕΟΚΕ επικροτεί την εξασφάλιση της πρόσβασης στις χρηματοδοτούμενες δράσεις πέρα από τους κοινωνικούς εταίρους και στις μη κυβερνητικές οργανώσεις. Στο πλαίσιο της προβλεπόμενης εταιρικής σχέσης, ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί και στο σημαντικό ρόλο των μη κερδοσκοπικών φορέων παροχής κοινωνικών υπηρεσιών. Συνεπώς, η ΕΟΚΕ συνιστά την ενίσχυση της συμμετοχής τους στο σχεδιασμό, την υλοποίηση και την παρακολούθηση των δράσεων ενίσχυσης του ΕΚΤ.

4.9 Η ΕΟΚΕ συνιστά μεγαλύτερη προσφυγή στην τεχνική βοήθεια που προβλέπεται δυνάμει του ΕΚΤ για τη χρηματοδότηση δράσεων εκπαίδευσης, κατάρτισης και ενημέρωσης του συνόλου των μη κρατικών φορέων που συμβάλλουν στην υλοποίηση των στόχων του ΕΚΤ.

Βρυξέλλες 9 Μαρτίου 2005

Η Πρόεδρος

της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Anne-Marie SIGMUND